

حیاتین

مکتب تاجرانہ

شہید و شہداء
در کلام رہبر معظم انقلاب اسلامی (عج)

دفتر نشر و مکتب مطبوعاتی مجلس شورای اسلامی

سرشناسه: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور: مرگ تاجران: شهید و شهادت در کلام حضرت آیت‌الله العظمی
خامنه‌ای (مدظله‌العالی). طاهری، محمدرضا، گردآورنده.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی (وابسته به مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی
انقلاب اسلامی)، ۱۳۹۶
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۱۸-۳۷-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: بالای عنوان: حیات طیبه.
موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸.. نظریه درباره شهادت
موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸.. پیامها و سخنرانیها
موضوع: شهادت
شناسه افزوده: طاهری، محمدرضا
شناسه افزوده: موسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت
آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی). انتشارات انقلاب اسلامی
رده‌بندی کنگره: DSR ۱۶۹۲
رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۲
شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۳۵۶۸۳

مؤسسه پژوهشی فرهنگی

دفتر نشر آیت‌الله العظمی

خیابان

مرگ تاجران

شهید و شهادت

در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی)

گردآورنده: محمدرضا طاهری

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

(وابسته به مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۱۸-۳۷-۱

شمارگان: ۱۰۰۰ - ۱۷۰۰۰۰۰ ریال

چاپ هفتم: پاییز ۱۴۰۳

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه‌ی شهید صالحی، شماره‌ی ۲۶

مرکز پخش: ۰۲۱۶۶۴۰۵۱۰۰

فروشگاه مشهد: ۰۵۱۳۲۲۸۱۳۲۵-۷ - فروشگاه قم: ۰۲۵۳۷۷۰۲۸۵۲

تارنما: <http://Khameneibook.ir> - پست الکترونیکی: Info@Book-khamenei.ir

مقدمه

همان‌طور که رسیدن به قلّه‌های سربه‌فلک کشیده بدون تحمّل سختی‌های راه میسر نیست، آرمانهای والا نیز به راحتی و بدون پشت سر گذاشتن دشواری‌های سختی‌ها امکان ندارد. آرمان بلند اسلام و نظام اسلامی رسیدن به حیات طیبه است و دست‌یابی به این هدف نیز از این قاعده مستثنی نیست. حیات طیبه بلا ریب و درونی تک تک افراد جامعه حاصل میگردد و این خود سختی و تلاش خاصی را میطلبد. از سوی دیگر دسترسی به این آرمان زمانی حاصل میشود که حیات معنوی در کنار رفاه و پیشرفت مادی باشد و روشن است که رساندن جامعه به پیشرفت مادی در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی نیز بر سختی‌های این مسیر می‌افزاید.

انسان مؤمن انقلابی که پیشران جامعه در رسیدن به این اهداف است، خود را برای همه‌ی سختی‌ها و مشقّت‌های راه آماده کرده است و با کسب و تقویت روحیه‌ی جهادی، موانع رایکی پس از دیگری پشت سر قرار میدهد. علاوه بر صعوبت‌های طبیعی رسیدن به آرمان حیات طیبه، برخی موانع دیگر نیز در مسیر دستیابی به این آرمان رخ مینماید. دشمنان اسلام

و انقلاب اسلامی که پیشرفت جامعه‌ی اسلامی را خطری در برابر اهداف شیطانی خود میدانند از هر طریق ممکن، برای به شکست کشاندن برنامه‌ها و طرح‌های نیروهای مؤمن و انقلابی، دست به توطئه میزنند.

دشمن گاهی با تحریمهای اقتصادی، زمانی با تحریمهای سیاسی و گاهی با جنگ نرم و تهاجم فرهنگی به تقابل با انقلاب اسلامی میپردازد و غالباً تا این روشها جواب دهد دست به ماجراجویی و اقدام به جنگ سخت و نظامی نمیزند. در جنگ نظامی هم تا میتواند تلاش میکند که ابتدا با استفاده از مزدوران خود، جنگ نیابتی برپا کند و در نهایت گزینه‌ی جنگ مستقیم را اجرایی میکند.

البته هیچ‌یک از این روشها جدید نبوده و از گذشته‌ی تاریخ همیشه حزب «شیطان» در برابر حزب «الله» از این راهکارها استفاده کرده است. قرآن کریم میفرماید: «وَلَا تَنْصُرُوا الْقَاتِلِينَ كَيْفَ كَانُوا وَهُمْ لَا أَسَاءَ بِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا»

اما در برابر دشمن جز استقامت هیچ راه دیگری وجود ندارد و تجربه‌ی تاریخی نشان داده که نرمی و نشان دادن ضعف، در برابر روحیه‌ی زیاده خواهی او نینفزوده است. اینجا است که نقش روحیه‌ی شهادت طلبی در پیشرفت جامعه‌ی ایمانی معلوم میگردد. نیروهای مؤمن انقلابی در همه‌ی شرایط باید آماده‌ی مبارزه و جانفشانی در برابر دشمن باشند و اصل وجود این روحیه، از عوامل بازدارنده‌ی دشمن در همه‌ی جبهه‌های نبرد است.

نیروی ایثارگر انقلابی در کارزار حق و باطل بر اساس نص قرآن کریم میداند که یکی از دو عاقبت نیک در برابر او است: یا دشمن را از سر راه پیشرفت جامعه برمیدارد، یا خود شربت شهادت مینوشد و به مقام «عند

۱. سوره‌ی آل عمران، بخشی از آیه‌ی ۱۴۶؛ «و چه بسیار پیامبرانی که مجاهدان خداپرست فراوانی در کنار آنها جنگیدند و به خاطر آنچه که در راه خدا بر آنها وارد شد، سست و ضعیف نشدند.»

رہم یرزقون» راہ می یابد.

شہید در فرهنگ اسلامی از ارج و جایگاہ ویژہ ای برخوردار است و ثوابها و درجات عظیمی برای او ذکر شدہ است. حضرت امام خمینی (قدس سرہ) کہ قافلہ سالار کاروان شہدای انقلاب اسلامی است در این زمینہ میفرمایند: «دربارہی شہید آنقدر از اسلام و اولیاء اسلام روایات وارد شدہ است بر فضل شہید کہ انسان متحیر میشود. در روایتی از رسول اکرم (صلی اللہ علیہ وآلہ) نقل شدہ است کہ ... شہید نظر میکند بہ وجہ اللہ و این نظر بہ وجہ اللہ راحت است برای ہر نبی و ہر شہید. این آخر چیزی است برای انسان، آخرین کمالی است کہ برای انسان است.»^۱

رہبر معظم انقلاب اسلامی کہ از سال ۴۲ در مسیر جہاد و مبارزہ برای تحقق حاکمیت اسلام گام نہادہ و خود نیز تا مرز شہادت پیش رفتہ است، در بیانات متعددی بہ شہید و شہادت پرداختہ اند. ایشان بارہا در تشییع پیکر مطہر شہدا شرکت کرد و بہ زیارت قبور مقدس شہدا رفتہ و برپاکنندگان یادوارہ های شہدا را تکریم کردہ اند. همچنین ایشان با اہمیت ویژہ ای کہ برای خانوادہی معظم شہدا قائل ہستند از ابتدای انقلاب تا کنون دیدارہای متعددی را با این اسوہ های صبر و استقامت داشتہ اند. گاہی میزبان این عزیزان بودہ اند و در بسیاری از موارد خود بہ منازل ایشان رفتہ اند. یکی از دیدارہای ہمیشگی ایشان در سفرہای استانی، دیدار با جمع زیادی از خانوادہ های محترم شہدا و حضور در منزل چند شہید از شہدای آن دیار است.

باب شہادت با وجود جہاد در دفاع از حرم اہل بیت (علیہم السلام) ہنوز مفتوح است و معظم لہ با توجہ بہ اہمیت دفاع از حرم و انقلاب اسلامی در بیرون از مرزها، دیدارہای متعددی را نیز با خانوادہ های معظم شہدای

مدافع حرم داشته‌اند.

تکریم شهدا و خانواده‌های مکرم ایشان به شهدای ایرانی محدود نمی‌شود و ایشان مجاهدان لبنانی، افغانستانی، پاکستانی، عراقی و یمنی را نیز مورد تفقد و توجه قرار داده‌اند.

کتاب حاضر مشتمل بر بیانات ایشان در موضوع شهید و شهادت و همچنین رهنمودهای ایشان به مسئولان، خانواده‌های معظم شهدا و اقشار مختلف در این زمینه است.

امید است با حفظ و رشد روحیه‌ی شهادت‌طلبی، هیچ دشمنی حتی فکر هیچ ماجراجویی را نسبت به کیان اسلامی به ذهن خود راه ندهد. سخن آخر دعایی است از لسان رهبر معظم انقلاب اسلامی در در حرم مطهر رضوی:

«پروردگارا! همه‌ی ما را، زندگی ما و عمر ما را، ختم به خیر بفرما؛ برای این حقیر و هرکسی که عارف است، شهادت را به‌عنوان آخرین پله‌ی زندگی ما قرار بده.» آمین

و من الله التوفیق

www.ketab.ir

فهرست مطالب

- فصل اول: چیستی شهادت ۱
۱. تعریف شهادت ۳
۲. ارزش و جایگاه شهادت ۴
- ۱-۲. زیباترین و ارزش‌ترین مرگها ۵
- ۲-۲. هدیه‌ی الهی، «قیام‌لله» و «مجاهدت» شهید ۷
- ۳-۲. شهادت: مفهوم اختصاصی دین ۹
- ۴-۲. مرگ زیرک‌ترین انسانها ۱۰
- ۵-۲. کهنه نشدن شهادت با گذشت زمان ۱۴
- ۶-۲. همراه بودن با تسلأ و آرامش برای بازماندگان ۱۵
۳. تفاوت درجات شهادتها ۱۶
- ۱-۳. عناصر مؤثر در اختلاف درجات شهادتها ۱۶
- ۲-۳. مراتب و مقامات شهیدان ۲۱
۴. علمداران کاروان شهادت ۲۲
- ۱-۴. پیامبران الهی ۲۲
- ۲-۴. امام حسین (علیه‌السلام) ۲۵
- ۳-۴. امام خمینی (قدس سره) ۲۸
۵. ملحقان به شهدا ۲۸
- ۱-۵. جانبازان؛ شهدای زنده ۲۸
- فصل دوم: ویژگی‌های شهیدان ۳۱
۱. ویژگی‌های فردی ۳۳

- ۱-۱. ایثار و دل بریدن از عواطف و خواسته‌های شخصی ۳۳
- ۲-۱. اخلاص و حرکت فی سبیل الله ۳۹
- ۳-۱. برخوردارى از ایمان، تقوا و قدرت معنوی ۴۲
- ۴-۱. آرمان‌گرایی و جهان‌بینی الهی ۴۵
- ۵-۱. پیشتازی در دین‌فهمی و دین‌داری ۴۷
- ۶-۱. الگوگیری از معصومین (علیهم‌السلام) ۴۸
- ۷-۱. عقلانیت و منطقی‌گرایی ۴۹
- ۸-۱. تکلیف‌گرایی در کنار برنامه‌ریزی برای رسیدن به نتیجه ۴۹
- ۹-۱. خودآگاهی و روشن‌بینی ۵۰
۲. ویژگی‌های شهیدان در تعامل با جامعه ۵۲
- ۱-۲. ترجیح دادن مصالح امت اسلامی بر خواست خود ۵۲
- ۲-۲. بصیرت، شناخت نیاز لحظه و شجاعت اقدام در فرصتها ۵۳
- ۳-۲. نترسیدن از غربت و استقبال از مرگ ۵۶
- ۴-۲. کمناهی و بی‌انگاری ۵۷
۳. ویژگی‌های شهیدان ۵۷
- ۱-۳. ایستادگی و مقاومت در برابر دشمنان و به عجز درآوردن آنان ۵۷
- ۲-۳. نترسیدن از تجهیزات مرگبار دشمن ۵۸
- فصل سوّم: آثار شهادت ۶۱
۱. آثار فردی شهادت ۶۳
- ۱-۱. نزول ملائکه‌ی الهی و بهره‌مندی از عطر فرشتگان ۶۳
- ۲-۱. رسیدن به برترین دستاورد بشری و اوج قلّه‌ی کمال و افتخار ۶۳
- ۳-۱. برخوردارى از نور قیامتى و دیدن چهره‌ی محبوب ۶۴
- ۴-۱. کسب رضوان الهی و رسیدن به قرب الهی ۶۶
- ۵-۱. مشاهده‌ی وعده‌ی الهی و جدا شدن از خوف و حزن ۶۷
- ۶-۱. اشراف بر عالم دنیا و اعمال انسانها ۶۸
۲. آثار اجتماعی شهادت ۶۹
- ۱-۲. الگوسازی برای جوانان و حق‌طلبان ۷۰
- ۲-۲. نشان دادن راه و هدف به همگان ۷۳

- ۳-۲. آزادی، خودباوری و استقلال از وابستگی ۷۵
- ۴-۲. شکست‌ناپذیر کردن انقلاب و میهن و دور کردن خطر دشمن ۷۹
- ۵-۲. گسترش صفا، معنویت و نشاط انقلابی در جامعه ۸۲
- ۶-۲. حرکت‌آفرینی و استحکام‌بخشی به بازماندگان ۸۳
- ۷-۲. کنار رفتن فتنه، نفاق، کفر و فساد در جامعه ۸۷
- ۸-۲. ماندگار شدن اهداف الهی و مستحکم شدن ارزشها در جامعه ۸۹
- ۹-۲. حفظ عزّت و شرافت ملت در برابر حاکمان ظالم و متجاوزان ۹۲
۳. آثار جهانی و تاریخی شهادت ۹۹
- ۱-۳. حفظ اسلام و سربلند شدن آن در عالم ۹۹
- ۲-۳. ایجاد اقتدار برای کشور و نظام در میان ملتها ۱۰۵
- ۳-۳. سرافراز شدن نظام و اثبات حقانیت آن برای جهانیان ۱۱۰
- ۴-۳. محکومیت جنایتکاران در چشم منصفان عالم ۱۱۱
- ۵-۳. الگوگری و بیداری ملتها و گرایش آنها به معنویت ۱۱۵
- فصل چهارم: وظایف ما نسبت به شهیدان**
۱. تکریم شهیدان و قدردانی از خانواده‌های شهدا و ایثارگران ۱۲۳
۲. به یاد داشتن دشمنی‌های دشمنان و فداکاری شهیدان ۱۲۸
۳. به یاد داشتن درس شهیدان و عمل به پیام آنها ۱۲۹
- ۱-۳. حفظ روحیه‌ی عزّت نفس و ایمان ۱۳۰
- ۲-۳. حفظ و گسترش روحیه‌ی ایثارگری، گذشت و فداکاری ۱۳۰
- ۳-۳. آمادگی همیشگی برای دفاع از ارزشها و حاکمیت اسلامی ۱۳۱
- ۴-۳. تشخیص وظیفه و پاسخگویی به نیاز لحظه ۱۳۱
- ۵-۳. هوشیاری و سر خم نکردن در برابر مستکبران ۱۳۲
۴. الگو گرفتن و الگوسازی از شهیدان برای نسل جوان ۱۳۴
۵. زنده نگه داشتن یاد شهدا در جامعه ۱۳۵
- ۱-۵. اهمیت زنده نگه داشتن یاد شهدا ۱۳۵
- ۲-۵. روشهای زنده نگه داشتن یاد شهدا ۱۴۳
- ۱-۲-۵. برگزاری مجالس بزرگداشت شهدا ۱۴۳
- ۲-۲-۵. حضور در مناطق جنگی و برگزاری اردوهای راهیان نور ۱۴۵

۱۴۷..... ۳-۲-۵. تحقیق در مورد شهدا و عرضه‌ی سیره‌ی آنان

۱۴۷..... ۴-۲-۵. نام‌گذاری ایام و اماکن به نام شهدا

۱۴۹..... ۵-۲-۵. حضور در تشییع پیکرهای مطهر شهدا

۱۴۹..... ۶. مقابله با معارضان فرهنگ ایثار و شهادت

۱۵۶..... ۷. حفاظت از خون شهید با حفظ جهت‌گیری‌ها و اهداف شهیدان

۱۵۹..... ۸. جمع‌آوری، نشر و مطالعه‌ی شرح حال شهیدان

۱۵۹..... ۱-۸. آماده‌سازی و انتشار خاطرات شهدا با بیان و قالب هنری

۱۶۱..... ۲-۸. ترویج مطالعه‌ی شرح حال و وصیت‌نامه‌های شهیدان

۱۶۳..... ۱-۲-۸. آثار مطالعه و تدبیر در وصیت‌نامه‌های شهدا

۱۶۳..... ۱-۲-۸. درس گرفتن از انقلاب معنوی و روح عرفانی

۱۶۶..... ۲-۱-۲-۸. بهره‌گیری از هدایت الهی

۱۶۷..... ۳-۱-۲-۸. بهره‌گیری از تجارب عملی شهدا در میدان جنگ

۱۶۹..... فصل پنجم: خانواده‌های معظم شهدا

۱۷۱..... ۱. ویژگی‌های خانواده‌های معظم شهدا

۱۷۱..... ۱-۱. ویژگی‌های عمومی

۱۷۱..... ۱-۱-۱. همدلی و هم‌ایمانی با شهیدان

۱۷۲..... ۲-۱-۱. آرزومندی هم‌رزمی با شهیدان در زمین مبارزه

۱۷۲..... ۳-۱-۱. صبر و ایستادگی بی‌نظیر خانواده‌های شهدا

۱۷۴..... ۱-۳-۱-۱. علت صبر خانواده‌های شهدا در از دست دادن شهید

۱۷۴..... ۱-۱-۳-۱-۱. برخورداری از ایمان به خدا و اعتقاد به اسلام

۱۷۶..... ۲-۱-۳-۱-۱. ریشه داشتن صبر خانواده‌ی شهدا

۱۷۷..... ۳-۱-۳-۱-۱. تبعیت از سیره‌ی تربیتی اهل بیت

۱۷۹..... ۲-۳-۱-۱. آثار و برکات صبر خانواده‌های شهیدان

۱۷۹..... ۱-۲-۳-۱-۱. تبدیل شدن به الگوی ایستادگی برای دیگران

۱۸۲..... ۲-۲-۳-۱-۱. نازل شدن رحمت خداوند بر آنان

۱۸۳..... ۳-۲-۳-۱-۱. عزت‌آفرینی و شکل‌دهی به هویت

۱۸۵..... ۴-۲-۳-۱-۱. آسودگی از هرگونه خوف و حزن

۱۸۶..... ۴-۱-۱. برخورداری از تربیت صحیح اسلامی و فضایل اخلاقی

www.ketab.ir

- ۱-۵. احساس عزّت و افتخار به خاطر شهادت فرزندان خود ۱۸۸
- ۱-۲. ویژگی های مادران و همسران شهدا ۱۸۹
۲. آثار شهادت برای خانواده های شهدا ۱۹۴
- ۲-۱. دستیابی به اجر برتر و رتبه ی معنوی بلافاصله بعد از شهدا ۱۹۴
- ۲-۲. عنایت و رحمت ویژه ی الهی و توجّه خاصّ شهید ۱۹۷
- ۲-۳. توفیق مجاهدتی طولانی برای دفاع از وجهه ی شهادت ۲۰۲
- ۲-۴. شریک بودن در افتخار تمام موقّعیتهای کشور تا ابد ۲۰۲
۳. توصیه هایی به خانواده های شهدا ۲۰۳
- ۳-۱. اهتمام به خودسازی هرچه بیشتر برای ادامه دادن راه شهید ... ۲۰۳
- ۳-۲. حفظ عزّت نفس و آگاهی روزافزون نسبت به اسلام ۲۰۶
- ۳-۳. پاسداری از خون شهید و ارزشهای الهی شهیدان ۲۰۷
- ۳-۴. جدیت از مرزهای فکری و روحی اعتقادی و ایمانی خود و مردم ۲۰۷
- ۳-۵. استقامت، حضور در صحنه ی دفاع از انقلاب ۲۰۸
- ۳-۶. افتخار کردن به شهیدان در راه خدا ۲۱۰
- ۳-۷. تحصیل علم و طیّ مساعی عالی علمی توسط فرزندان شهدا ۲۱۲
- ۳-۸. آمادگی برای تأمین نیازهای آینده ی کشور ۲۱۲
- فصل ششم: شهدای خاص و برجسته ۲۱۵
۱. علمداران و پیشتازان انقلاب اسلامی ۲۱۷
- ۱-۱. شهید بهشتی ۲۱۷
- ۱-۲. شهید مطهری ۲۱۸
- ۱-۳. شهید رجایی و شهید باهنر ۲۲۰
۲. شهدای اصناف و اقشار خاص ۲۲۱
- ۱-۲. شهدای اصناف و بازار ۲۲۱
- ۲-۲. شهدای نظامی ۲۲۲
- ۲-۲-۱. شهدای ارتش جمهوری اسلامی ایران ۲۲۲
- ۲-۲-۳. نخبگان علمی - هنری شهید ۲۲۳
۳. شهدای برجسته از اقوام کشورمان ۲۲۷
- ۳-۱. پیشمرگان مسلمان کُرد ۲۲۷

۲۲۸..... ۲-۳. سلحشوران بختیاری

۲۲۹..... ۱-۲-۳. شهید شیرعلیمردان خان بختیاری

۲۲۹..... ۴. شهدای مدافع حرم

۲۳۴..... ۱-۴. امتیازهای شهدای مدافع حرم

۲۳۷..... اهمّیت و مظلومیت شهدای مرزدار

۲۳۸..... نقش شهدای امنیتی و اطلاعاتی در آرامش کشور

۲۳۹..... حقّ بزرگ شهدای مدافع حرم و مرزداری و خانواده‌ی ایشان

۲۳۹..... ۵. شهدای حزب الله لبنان

۲۳۹..... ۱-۵. فرماندهان شهید حزب الله

۲۳۹..... ۱-۵. سیدعبّاس موسوی

۲۴۱..... ۲-۱-۵. حاج عماد مغنیه

۲۴۲..... ۲-۵. دیگر شهدای شاخص حزب الله لبنان

۲۴۲..... ۲-۵. شهید هادی نصرالله

۲۴۲..... دعای پایانی

۲۴۵..... نمایه‌ها

۲۴۷..... آیات

۲۴۹..... روایات

۲۵۱..... اشعار

۲۵۳..... موضوعات

۲۶۵..... اشخاص، اقوام، مکانها و.....

www.ketab.ir